

Μετά το «νέο σχολείο» και πριν το «νέο ΑΕΙ»

Η αρχή έγινε με την εκπαιδευτικά επαναστατική κυβερνητική τομή: «Εξορθολογισμός στα θετικά μαθήματα: Λιγότερη ύλη, Περισσότερη γνώση». Εκείνο το οποίο κατέπληξε στην αιτιολογική έκθεση, πριν από όλα, είναι η κατ' ουσίαν αποδοχή από μέρους της υπουργού της άποψης πολλών μαθητών, όπως αναφέρει, ότι τα «θετικά μαθήματα» - υποθέτω ότι στο κείμενο εννοεί τα μαθήματα που αφορούν τις θετικές επιστήμες και όχι το ηλεκτρικό τους φορτίο - «είναι ιδιαίτερος δύσκολα».

Ασφαλώς! Το να χρησιμοποιείς το μυαλό σου, το να αποκαλύπτεις τα αίτια των φυσικών φαινομένων, και τις νομοτέλειές τους, το να αποκτήσεις αναλυτική - συνθετική σκέψη, δεν είναι «εύκολο».

Δεύτερο, επίσης ενδιαφέρον σημείο του τότε εισηγητικού σημειώματος αποτέλεσε η υπουργική διαπίστωση ότι «η οικογενειακή ζωή και γαλήνη έχει ουσιαστικά διαταραχθεί λόγω αυτής της λειτουργίας του εκπαιδευτικού μας συστήματος», εννοώντας όπως αναφέρει παραπάνω «τον εξαντλητικό ρυθμό διδασκαλίας με στόχο την κάλυψη μιας υπερφορτωμένης ύλης». Δε θα σχολιάσω καθόλου την υπουργική διαπίστωση ότι οι μαθητές πηγαίνουν στα φροντιστήρια γιατί στα σχολεία δεν επαρκεί ο χρόνος για να διδαχθεί επαρκώς αυτή η «υπερφορτωμένη ύλη».

Κανείς δε θα διαφωνήσει με τη διαπίστωση ότι η οικογενειακή ζωή και γαλήνη, στη χώρα μας, έχει ουσιαστικά διαταραχθεί. Και κανένας δεν θα υποτιμήσει το ενδιαφέρον και την αγονία των γονιών για τη μόρφωση των παιδιών τους. Αλλά το να αποδίδεις τα παραπάνω στον εξαντλητικό ρυθμό διδασκαλίας λόγω της έκτασης της ύλης των μαθημάτων των θετικών επιστημών, που κουράζει τους μαθητές και αυτό αντανακλάται στην καθημερινή ζωή της οικογένειας και διαταράσσει τη γαλήνη της, αποτελεί πολιτικά μια βαθιά υποκριτική εκτίμηση, ενώ, παράλληλα, σε κοινωνικό επίπεδο λειτουργεί αποπροσανατολιστικά.

Πρωθεί το πρότυπο του «εύκολου», δηλαδή του «άκοπου»

Η πρόταση της υπουργού, εξαιτίας των εκτιμήσεών της, να περικοπεί η ύλη που διδάσκεται στα μαθήματα αυτά στα δημόσια σχολεία της χώρας, αποτελεί ένα επιστημονικά και παιδαγωγικά απαράδεκτο, εκπαιδευτικά επισφαλές έως επικίνδυνο και κοινωνικά δραματικά επιζήμιο μέτρο.

Πολιτικά είναι βαθιά υποκριτικό το ενδιαφέρον της υπουργού για τη διατάραξη της οικογενειακής ζωής και γαλήνης στις μέρες μας λόγω υπερφορτωμένης ύλης, όταν δεν διανοείται να αναφερθεί στα μέτρα που παίρνει η κυβέρνηση, την οποία υπηρετεί, επιτρέποντας στους επιχειρηματίες να απολύουν διπλάσιο από πριν αριθμό γονιών κάθε μήνα, να κόβονται ασφαλιστικά δικαιώματα και συντάξεις. Όταν η ανεργία των νέων καλπάζει και ολόκληρος ο κοινωνικός ιστός και όχι μόνο η οικογένεια διαλύεται. Όταν η χώρα μας ξοδεύει το χαμηλότερο ποσοστό του ΑΕΠ για την Εκπαίδευση και Έρευνα στην Ευρωζώνη.

Το μέτρο είναι επιστημονικά απαράδεκτο γιατί η εξέλιξη των επιστημών στις μέρες μας είναι ραγδαία και αυτή η εξέλιξη πρέπει να αντιστοιχίζεται, ασφαλώς με τον κατάλληλο τρόπο, σε όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης. Το να αποδέχεσαι και να προωθείς, ως υπουργός Παιδείας, το πρότυπο του «εύκολου», δηλαδή του «άκοπου» - κυρίαρχη αντίληψη σε παρασιτικά στρώματα της ελληνικής κοινωνίας σήμερα - είναι επίσης απαράδεκτο.

Το μέτρο είναι εκπαιδευτικά επισφαλές έως επικίνδυνο γιατί η μετάβαση από το Λύκειο στο Πανεπιστήμιο, η οποία είναι ήδη ασυνεχής, θα επιδεινωθεί.

Το μέτρο αυτό είναι κοινωνικά δραματικά επιζήμιο γιατί θα υψώσει ακόμα μεγαλύτερα εμπόδια στα παιδιά των φτωχών οικογενειών να αποκτήσουν τη μόρφωση που δικαιούνται. Ήδη, στις λαϊκές γειτονιές οι γονείς παύουν να στέλνουν τα παιδιά τους σε φροντιστήριο γιατί δεν τα βγάζουν πέρα. Με ελλιπή γνώση, με μειωμένη ανάπτυξη των πνευματικών τους δεξιοτήτων, το ποια θα είναι η τύχη τους είναι προδιαγεγραμμένο. Όπως και το μέλλον αυτού του τόπου.

Επανέρχεται η ξεχασμένη αντίληψη της... Φυσιογνωσίας

Σήμερα η «ολοκληρωμένη» η πρόταση του υπουργείου Παιδείας για τη δομή του Λυκείου έρχεται, με το ίδιο σκεπτικό, να ενισχύσει τα παραπάνω.

Και πάλι η υπουργός επικαλείται «την αποκατάσταση της ισορροπίας στη ζωή των εφήβων»! Το «Νέο Λύκειο» πρέπει να κάνει «φυσιολογική» τη ζωή τους και τη ζωή των γονιών τους. Οποία υποκρισία!

«Το εκπαιδευτικό μας σύστημα πάσχει», τονίζει η υπουργός. Και συνεχίζει: «Δεν προάγει την κριτική σκέψη, δεν ξεχωρίζει τα χρήσιμα και ταλαιπωρεί το μαθητή με πολλά επουσιώδη και περιττά». Για το λόγο αυτό εισάγει στην

Phasma

Α' Λυκείου το «μάθημα» Φυσικές Επιστήμες (Φυσική - Χημεία - Βιολογία). Σε μια εποχή αλματώδους ανάπτυξης των θετικών επιστημών, επανέρχεται η εδώ και μισό αιώνα ξεχασμένη αντίληψη της Φυσιογνωσίας.

Το Λύκειο που προτείνεται δεν είναι σχολείο Γενικής Παιδείας. Το Λύκειο γίνεται χώρος έντονης ανταγωνιστικότητας. Όπως επισημαίνει η ανακοίνωση του ΔΣ της Ένωσης Ελλήνων Φυσικών, το ερώτημα δεν είναι λίγα ή πολλά μαθήματα, αλλά μαθήματα που θα εξασφαλίζουν ουσιαστική και ολόπλευρη γνώση. Αυτό που προτείνεται είναι η κατάργηση των μαθημάτων επιλογής που ποτέ δεν διδάχθηκαν και ενοποίηση μαθημάτων όπως Φυσική - Χημεία - Βιολογία και Αρχαία - Νεοελληνική Γλώσσα, που οδηγεί στην υποβάθμισή τους. Η πρόταση αγνοεί την πραγματικότητα που επικρατεί σήμερα μέσα στο Λύκειο από άποψη υποδομών και εκπαιδευτικού δυναμικού. Αγνοεί ότι όλα θα υλοποιηθούν από ανθρώπους με μισθούς εξαθλίωσης, χωρίς ουσιαστική επιμόρφωση. Αγνοεί την κατάσταση στην οποία βρίσκεται η ελληνική οικογένεια και δημιουργεί ένα «σχολείο» που για να φοιτήσει σε αυτό ένας μαθητής θα κοστίζει στον οικογενειακό προϋπολογισμό ακόμα πιο ακριβά και από όσο κοστίζει σήμερα. Ποιοι «μάχιμοι εκπαιδευτικοί» πρότειναν τη δημιουργία ενός φροντιστηρίου (μαθήματα εμβάθυνσης) στη θέση του σχολείου; Ανακοινώθηκε κατάλογος μαθημάτων για την Α' Λυκείου, που θα ισχύσει από φέτος, αγνοώντας ότι δεν μπορούν να γραφτούν νέα βιβλία και να εκπονηθεί Νέο Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών. Αγνοεί ότι στο Λύκειο δεν εξειδικεύεις ένα νέο άνθρωπο, αλλά τον καλλιεργείς, τον μορφώνεις. Η κυβέρνηση μόνο τους καθ' ύλη αρμοδίου δεν συμβουλευθηκε. Πλήθος δημιουργικών προτάσεων αγνοήθηκαν. Προφανώς, γιατί δεν εξυπηρετούσαν τους στόχους της.

Οδηγεί τη νεολαία σε πνευματισμό ευνουχισμό

Η κυβέρνηση με τον τρόπο αυτό οδηγεί τη νεολαία σε πνευματισμό ευνουχισμό. Αυτό με την πάγια αντίληψη της υπουργού ότι δεν μπορούν όλα τα σχολεία να ακολουθούν το ίδιο πρόγραμμα σπουδών αποκαλύπτουν ότι στόχος είναι να ορθωθούν νέα εμπόδια στη μόρφωση των παιδιών που ζουν σε υποβαθμισμένες περιοχές. Αξιος να μορφωθεί είναι εκείνος που έχει να πληρώσει. Παράλληλα, η κυβέρνηση, συνεπικουρούμενη και από τη συγχώνευση των σχολείων, να χρειάζεται και λιγότερους καθηγητές και ακόμα λιγότερους νέους διορισμούς.

«Από το παράθυρο» έρχονται οι τριετείς σπουδές

Έχει ενδιαφέρον να συνδυάσει κανείς το τραγικά υποβαθμισμένο γνωσιακό επίπεδο των αποφοίτων που θα έχουν οι απόφοιτοι αυτού του «Νέου Λυκείου», παράλληλα με την ελλειμματική κριτική τους ικανότητα, με τον νέο προτεινόμενο από το υπουργείο τρόπο εισαγωγής στα ΑΕΙ.

Η κυβέρνηση αφού δεν κατάφερε, επικαλούμενη την «αξιολόγηση» και χρηματοδοτώντας, μέσω των ΕΠΕΑΕΚ, την δημιουργία light προγραμμάτων σπουδών ή και την επιβολή των οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για 3ετή προγράμματα σπουδών, με τις προτάσεις της, για την εισαγωγή στα ΑΕΙ, επιχειρεί να τα περάσει από το παράθυρο.

Η είσοδος των φοιτητών σε Σχολές αντί για Τμήματα κατά το πρώτο έτος σπουδών τους και η δυνατότητα απόκτησης πτυχίου (φάκελος φοιτητή), αποτέλεσμα συλλογής μαθημάτων (διδακτικών μονάδων) από διάφορα Τμήματα, θα μετατρέψει το πρώτο έτος σπουδών σε «προπαρασκευαστικό έτος μεταλυκειακής εκπαίδευσης» και την ντε φάκτο επιβολή τριετούς κύκλου προπτυχιακών σπουδών μετά το έτος εισαγωγής.

Συνέπεια των παραπάνω θα είναι οι προσπάθειες των πανεπιστημιακών, χρόνια τώρα, να διατηρήσουμε τετραετή προγράμματα σπουδών σύγχρονα και υψηλού επιπέδου, να πάνε χαμένες, μια και εκ των πραγμάτων θα επιβληθεί αναδιάρθρωσή τους σε βάρος της ποιότητας και συνεκτικότητας του προγράμματος κάθε Τμήματος. «Δύσκολα» μαθήματα, ουσιαστικά όμως για την ολόπλευρη μόρφωση ενός μελλοντικού επιστήμονα, είναι απίθανο να αποτελέσουν επιλογή των φοιτητών, οι οποίοι θα επιζητούν ένα «εύκολο» πτυχίο. Τα παραπάνω και όχι μόνο (βλ. επιλογή «managers», περικοπές δαπανών για την έρευνα και την Εκπαίδευση, περιορισμός του αριθμού διδασκόντων και τεχνικού προσωπικού κ.ά.) θα οδηγήσουν σε μεγαλύτερη ακόμα υποβάθμιση τα ΑΕΙ της χώρας και την αξία του πτυχίου.

Είναι λοιπόν προφανές ποιο θα είναι το μελλοντικό «παραγωγικό» επιστημονικό δυναμικό της χώρας και ποιες θα είναι οι συνέπειες. Απόφοιτοι χαμηλής μόρφωσης, μικρότερων απαιτήσεων, εύκολα εκμεταλλεύσιμοι. Και στην καλύτερη περίπτωση μια μεταπτυχιακή εξειδίκευση περιορισμένου χρόνου με έξοδα του ίδιου. Και «Διά Βίου». Αλλάζοντας 4-5 φορές στη ζωή του αντικείμενο εργασίας.

Εκτίμησή μου είναι ότι μέσα στην εφιαλτική ατμόσφαιρα των οικονομικών περικοπών και της ανεργίας, μια μεγάλη μερίδα γονέων, εργαζομένων, μα ακόμα και μαθητών ως και φοιτητών ζητήματα που αφορούν την Παιδεία, όπως τα παραπάνω, τα αγνοούν. Και, φυσικά, δεν φαντάζονται τις συνέπειες που θα έχει η εφαρμογή τους στη ζωή των νέων και κατά συνέπεια στο μέλλον αυτής της χώρας. Πρώτη προτεραιότητα αποτελεί η πλατιά ενημέρωση για τη δημιουργία ενός λαϊκού μετώπου αντίστασης σε κάθε γειτονιά, σε κάθε σχολείο, σε κάθε σχολή, στους τόπους δουλειάς. Αν η δουλειά, η ασφάλιση και η Υγεία αποτελούν προϋπόθεση επιβίωσης, ας μην ξεχνάμε ότι η Παιδεία αποτελεί προϋπόθεση ύπαρξης και απελευθερωτική δύναμη.

Του

Γιώργου Π. ΤΡΙΜΠΕΡΗ

Ο Γιώργος Π.Τριμπέρης είναι καθηγητής του Τμήματος Φυσικής του Πανεπιστημίου Αθηνών